

Motion till riksdagen 2019/20:134

av **Håkan Svenneling m.fl. (V)**

Undersökningskommission för Dawit Isaak

1 Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en undersökningskommission med uppdrag att sammanställa de olika insatser som gjorts för Dawit Isaak och andra samvetsfångar och tillkännager detta för regeringen.

2 Inledning

För närvarande finns omkring 13 svenska (inkluderat personer med svenskt medborgarskap eller med uppehållstillstånd i Sverige) samvetsfångar runt om i världen. Den exakta siffran är svår att uttala sig om eftersom det är svårt att få tydliga fakta i denna typ av fall och därmed bedöma om de ska klassas som samvetsfångar. De flesta sitter fängslade i länder i Mellanöstern. De för allmänheten mest kända är dock Dawit Isaak som suttit fängslad i Eritrea i över 18 år och Gui Minhai som i nästan fyra år suttit fängslad i Kina. Varken Dawit Isaak eller Gui Minhai är dömda för något brott, trots att så lång tid gått. Ett annat uppmärksammat fall är Ahmadreza Djalali som dömdes till döden i Iran förra året. Under 2017 uppmärksammades också Turkiets inskränkningar av yttrandefriheten när Hamza Yalcin greps i Spanien efter en efterlysningsorder från Turkiet och Ali Gharavi greps efter att ha deltagit i en workshop med Amnesty i Turkiet. Båda släpptes sedan. Även Fikru Maru, Johan Persson och Martin Schibbye som suttit fängslade i Etiopien har fått stor uppmärksamhet.

Varje enskilt fall som beskrivs ovan är unikt. Samtidigt är det viktigt att dra samlade erfarenheter av det arbete som lagts ned, oavsett utgång av insatserna. En undersökningskommission skulle vara ett bra sätt att genomföra ett sådant arbete. Den skulle kunna klargöra vilka insatser som är effektiva, och i vilka sammanhang, och därigenom öka vår beredskap för framtida likande fall.

3 Dawit Isaak

Dawit Isaaks öde är framför allt en mänsklig tragedi. En familjefar har av politiska skäl skilts från sin familj. Detta brott mot mänskliga rättigheter, mot anständighet och känsla för livets värde, kommer för alltid att präglade bilden av dem som grep honom.

Dawit Isaak sitter fängslad utan rättegång. I skuggan av terrorattackerna i USA den 11 september 2001 passade Eritreas president Isaias Afewerki på att sätta stopp för all kritik av det nyligen befriade landets ledning. Den oberoende pressen stängdes, politiker, statstjänstemän och minst elva journalister fängslades utan rättegång, bland dem Dawit Isaak.

Dawit Isaak är i dag den svensk som har suttit längst fängslad utan vare sig åtal eller dom. I ofattbara arton år har den eritreanska regimen hållit honom fången. Han har inte fått träffa sin familj, ingen advokat och inte heller några svenska diplomater under hela denna tid. Trots att omfattande insatser gjorts under åren är Dawit fortfarande fången. Vänsterpartiet anser att det är dags att sammanställa de olika insatser som gjorts för Dawit Isaak och andra samvetsfångar för att kunna få kunskap om vilka arbetsmetoder som fungerar bäst. Dawit Isaak riskerar livet redan som det är, med tyst diplomati eller utan.

Efter 18 år är tiden för att ge hittillsvarande strategier ytterligare tid förbi. Den tysta diplomatin har uppenbarligen inte varit tillräcklig. Dawit Isaak och andra samvetsfångar förtjänar en prestigelös och fullständig analys av vad som gjorts och vad man valt att inte göra. Dessutom behövs all kunskap som går att få fram för att kunna hantera liknande fall. Regeringen bör tillsätta en undersökningskommission med uppdrag att sammanställa de olika insatser som gjorts för Dawit Isaak och andra samvetsfångar. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Håkan Svenneling (V)

Lorena Delgado Varas (V)

Jens Holm (V)

Birger Lahti (V)

Elin Segerlind (V)

Hanna Gunnarsson (V)

Lotta Johnsson Fornarve (V)

Yasmine Posio (V)

Jessica Thunander (V)